

INFORMASJON TIL ALLE VERKTØYENE

Hvem kan ha nytte av verktøyene:

- politikere i kommunestyre, formannskap, oppvekststyre eller andre hovedutvalg / utvalg
- tjenesteledere, prosjektledere eller rådgivere i kommuneadministrasjonen

De som inviteres må få forståelig, engasjerende informasjon, om:

- hva som er tema og hva svarene skal brukes til
- hvem lurer på dette og hvorfor disse spørsmålene
- hvordan svarene skal brukes

Beslutningstakernes ansvar når de henter inn svar fra barn og unge:

- sikre at deltakerne får en hilsen eller video som takk for at de deltok
- sikre at deltakerne vet hvordan de kan ta kontakt hvis de har noe mer å bidra med eller lurer på noe
- sikre at deltakerne får vite hvordan svarene de har bidratt med er brukt som grunnlag for beslutningen og hvilken vekt det har fått. Dette kan gjøres gjennom en tekst, lydfil eller en video
- publisere på kommunens nettside eller sosiale medier hvordan svarene er brukt som grunnlag for beslutningen og hvilken vekt det har fått

1. UNGE MED TILLIT HENTER INN RÅD

Målet med verktøyet:

Verktøyet kan brukes for å hente inn dybdesvar fra grupper av barn/unge i kontakt med barnevernet, på vegne av dem som skal ta beslutninger. En gruppe unge voksne fra kommunen/bydelen som mange barn/unge har tillit til får oppgaven. De får utdelt tema og problemstillinger fra de som skal ta beslutninger eller har ansvar for å lage grunnlag for beslutninger. Når unge voksne med tillit sendes dit barn eller unge er, kan de også spørre om noe som er vanskelig eller utfordrende.

Hva kan verktøyet brukes til:

- Politikere, oppvekstledelse og/eller barnevernet kan få svar på hvordan spørsmål om hvordan barn i barnevernet opplever barnevernet og hvilke råd barn/unge har til barnevernet og politikere som skal bestemme over hvordan det skal være framover
- Kommuneadministrasjonen kan få svar for å evaluere barnevernet
- Barnevernsledere kan få svar som kan brukes til forbedringsarbeid i tjenesten

Hvem kan delta: Barn og unge i barnevernet 10-18 år

BRUKSANVISNING

Hvordan finne unge med tillit hos barn/unge i barnevernet

- De unge voksne kan gjerne være 18-25 år
- Utdanning er ikke viktig når de unge voksne skal velges
- Oppgaven kan lyses ut, men det kan være smartere om noen unge i barnevernet kan få lete etter dem, for eksempel i fritidsklubber eller i utekontakten / uteseksjonen

De unge voksne tar direkte kontakt

De unge voksne som skal gjennomføre innhenting av råd får en liste fra barnevernet over barn/unge som har sagt de ønsker/vurderer å delta. De som skal gjennomføre tar da så langt det er mulig direkte kontakt med barn/unge via telefon eller sosiale medier, helst ikke via foreldre, institusjon, fosterforeldre eller kontaktpersoner

Hvordan innhenting av råd gjøres

- Det lages spørsmål som politikere, oppvekstledelsen eller barnevernet trenger svar på. Spørsmålene kvalitetssikres med ungdommer for å sikre at de er forståelige og oppleves viktige

- Barn/unge i barnevernet får spørsmål om de ønsker å møtes fysisk eller snakke på telefon, og om de ønsker å gi råd/tilbakemeldinger alene eller sammen med flere barn
- Hvis barn/unge vil møtes fysisk i gruppe med noen andre barn/unge, avtales det hvor og når de møtes. Møtepunktene legges ikke hjemme, på institusjonen eller i fosterhjemmet

Barn får informasjon om:

- Hvorfor de får de spørsmålene de får
- Hva svarene skal brukes til
- At barnevernet eller andre voksne rundt barnet ikke får se hva akkurat det barnet har svart (anonymt)

Etter råd er hentet inn

- De unge voksne som har hentet inn synspunktene og rådene går gjennom dem og ser hva som går igjen blant mange barn
- Rådene som gjør igjen blant mange barn blir tatt med i en rapport til politikere, administrasjon og/eller barnevernet
- Barna som får informasjon om hvilke råd som blir gjort noe med og hvilke som ikke blir gjort noe med, og hvorfor

2. Politikere møter barn i barnevernet

Målet med verktøyet:

Politikere lærer fra barn/unge i barnevernet direkte gjennom å møte dem i samlinger. Dette gjøres helst sammen med en ung fritidsarbeider. Alternativt henter en gruppe ansatte i kommunen/barnevernet med ansvar for tilbakemelding, inn disse synspunktene. Målet er at de får synspunkter fra en gruppe av de barn/unge som kommunen har plikt til å høre for å ta riktige beslutninger om barnevernet.

Hva verktøyet kan brukes til:

- Politikere kan hente inn synspunkter fra barn/unge på konkrete spørsmål, evt med fordypning, som del av saksforberedelse til politiske eller administrative avgjørelser
- En gruppe ansatte i kommunen/barnevernet kan hente inn erfaringer og råd for å evaluere hvordan barnevernet jobber, eller som grunnlag for nye satsninger
- Svarene sikrer kommunen ny, lokal kunnskap om barnevernet sett fra barn, som grunnlag for beslutninger

Hvilke barn/unge kan delta: 6-18 år

BRUKSANVISNING

En person som lett får tillit hos ulike barn, inviterer

- Personen som skal invitere lager en kort video hvor de forklarer grundig hvorfor barna inviteres til å gi råd, hvem som kommer til å være til stede, hva barna skal spørres om og hva svarene til barn skal brukes til
- Invitasjonen sendes rett til barnet på melding, ikke via kontaktperson (barn/unge i barnevernet har ulik tillit til dem)

Samlinger delt etter alder

- Det gjennomføres forskjellige samlinger med barn i forskjellig alder. Forslag til fordeling kan være 6-10 åringer, 10-12 åringer, 13-15 åringer og 16-18 åringer sammen
- Egne samlinger kan også gjennomføres med barn som ikke har blitt flyttet, barn i fosterhjem eller institusjon
- Det deles inn i alder for å gjøre det tryggest mulig for de som deltar

Trygt i starten av samlingen

- I starten gjentas informasjonen om hvorfor barna er invitert, temaet for samlingen og hva svarene fra barna skal brukes til
- Det brukes tid på bli kjent, den voksne som leder samlingen deler også litt om seg selv, for å gjøre det trygt

- Det bestilles pizza eller kjøpes inn boller/kjeks og saft til samlingen

Barna deler litt erfaringer og gir råd

- Hovedfokuset i samlingen er å høre hvilke synspunkt og råd de har til barnevernet
- Samlingen kan gjennomføres med verktøy som for eksempel at barna lager plakater, skriver på post it lapper eller jobber litt sammen to og to for så å forklare til de andre

Spørsmålene som stilles

- Spørsmålene må være konkrete og enkle å forstå, det er også viktig at spørsmålene kjennes viktige ut å svare på for barna
- Unngå for mange "ja/nei" spørsmål for å få dybdeforklaringer fra barna

Politikers ansvar når de henter inn svar

- Sende en takkehilsen eller takkevideo til de som har deltatt
- Sende informasjon om hvordan barna kan ta kontakt hvis de har flere råd de vil dele
- Sende senere ut informasjon gjennom en tekst, en lydfil eller en video om hvordan svarene til barna er tatt med i beslutningen

3. DIREKTE RÅD VIA SKJEMA

Målet med verktøyet: Ved bruk av digitale programmer kan politikere og administrasjonen i en kommune hente inn svar fra barn før beslutninger om barnevernet tas. Dette er både politikere og administrasjonen forpliktet til etter FN's barnekonvensjon. Politikere eller administrasjon kan med dette verktøyet på kort tid hente inn svar på konkrete spørsmål.

Hvem kan bruke det: Politikere i oppvekststyret, ansatte i oppvekstadministrasjonen og barneverneledere

Hva verktøyet kan brukes til:

- Politikere kan be administrasjonen om svar fra utvalg av barn/unge på konkrete spørsmål, evt med fordypning
- Ansatte i kommuneadministrasjonen kan hente inn erfaringer og råd fra barn i barnevernet, som del av saksforberedelse til politiske eller administrative avgjørelser
- Barneverneledere kan hente inn erfaringer og råd for å evaluere hvordan barnevernet jobber, eller som grunnlag for nye satsninger
- Svarene sikrer kommunen "fersk" kunnskap som grunnlag for beslutninger

Hvilke barn/unge kan delta: 6-18 år

BRUKSANVISNING

Spørsmål sendes ut digitalt

- Kommunen kan bruke et allerede eksisterende program til å sende ut spørsmål. Noen muligheter er:
  - Google form
  - Questback
  - Nettskjema.no
  - SurveyMonkey

En liten film sendes ut med filmene

- Sammen med filmene sendes det ut en hilsen fra en person med makt som lederen i oppvekststyret, oppvekstdirektøren eller barnevernlederen
- I filmen forklares det hvorfor det spørres om råd fra barn, hvordan rådene vil bli brukt og hvordan barna vil få tilbakemeldingen om dette.

Tema som det kan spørres om:

- Hvordan barna opplever oppfølgingen av barnevernet
- Hvordan barna opplever oppfølgingen av barnevernet etter flytting
- Hvordan barna opplever ulike hjelpetiltak barnevernet gir
- Hvor mye tillit barna har til barnevernet
- Hvordan barnevernet kan følge opp barn på tryggest mulig måte

- Hvordan barnevernet kan gjennomføre flytting på tryggest mulig måte
- Hvordan barnevernet kan velge fosterhjem eller institusjon på gode måter
- Hvordan barnevernet kan bestemme hjelpetiltak på gode måter

Barn/unge får link

- Ansatte i barnevernet sender link til barn/ungdom, sammen med informasjon om at barn/ungdom kan svare anonymt
- Linken kan sendes til for eksempel alle barn i en viss alder som får hjelpetiltak, bor i fosterhjem eller bor på institusjon

Barn/unge må forstå hvorfor de skal svare

- I starten av spørreskjemaet må det stå informasjon forklart på en forståelig måte, som samtidig engasjerer
- Barn og unge må få informasjon om:
  - Hvorfor kommunen trenger svar fra barn og unge
  - hva som er tema og hva svarene skal brukes til
  - hvem spørsmålene er fra
  - hvorfor akkurat de får disse spørsmålene
  - hvordan svarene når frem til dem som skal bestemme

Hvordan svar kan hentes inn

- Stille få spørsmål som har svaralternativer
- Stille spørsmål med mulighet til frisvar. Barna må kunne svare på flere måter, for eksempel gjennom å skrive eller spille inn lyd/video

Beslutningstakernes ansvar når de henter inn svar

- Send tilbakemelding på hvordan rådene er brukt til barna og ungdommene. Dette kan gjøres gjennom en tekst eller gjennom video
- Sen med informasjon om hvordan de som svarte kan ta kontakt hvis de har noe mer å bidra med eller lurer på noe

4. DIREKTE RÅD PÅ NETTSIDE

Målet med verktøyet:

Lage kort vei mellom politikere og barn/unge i barnevernet. De som bestemmer er forpliktet gjennom barnekonvensjonen til å hente inn svar fra grupper av barn/unge det gjelder, når de skal ta beslutninger som angår dem. Verktøyet kan hjelpe dem med dette. Samtidig kan barn/unge få muligheten til å gi direkte råd eller ideer til politikere når de ønsker det og når det passer for dem.

Hva kan verktøyet brukes til:

- Politikere i kommunestyret, oppvekststyret eller helse- og sosialstyre eller ansatte i oppvekstadministrasjonen og barneverneledere kan legge ut spørsmål til barn/unge i barnevernet på en nettside. Barn/unge inviteres til å svare, for å bidra til et best mulig barnevern for barn.
- Barn/unge kan også gi råd eller ideer direkte til voksne som skal ta avgjørelser om barnevernet
- Beslutningstakere kan legge ut informasjon til barn/unge i barnevernet

Hvilke barn og unge kan delta: barn/unge 12-18 år i barnevernet. Dette kan være barn og ungdom som har vært i kontakt med barnevernet, som bor hjemme, i fosterhjem eller i institusjon

Hvordan kan barn og ungdom sende inn innspill:

Et skjema der politikere, oppvekstadministrasjon og barneverneledere kan legge ut spørsmål, ligger tilgjengelig for barn og ungdom. Informasjon om skjemaet kan gis fra barneverntjenester, institusjoner eller fosterforeldre. Barn/ungdom kan svare på spørsmålet som ligger ute, eller sende inn egne innspill anonymt.

BRUKSANVISNING

NÅR BESLUTNINGSTAKERE SENDER UT ET SPØRSMÅL

Oppvekststyre, oppvekstadministrasjonen eller barnevernelederen legger ut et spørsmål, informasjon om hvorfor dette spørsmålet stilles nå og informasjon om hva svarene skal brukes til. Barn og ungdom kan svare med å skrive tekst, spille inn svar på lyd eller lage en video.

Hvordan spørsmål kan legges ut:

- Spørsmål kan legges ut i et spørre skjema på en nettside
- Det kan både være avkryssningsspørsmål og frisvar
- I slutten av skjemaet er det en frisvarsboks der barn/unge kan legge til andre innspill

Linken til nettsiden kan gis ut av

- Barneverntjenester
- Fosterforeldre
- Institusjoner

NÅR UNGDOMMER SENDER INN ET RÅD ELLER EN IDE

Velger om de vil være anonyme

- De kan velge om de vil sende inn anonymt eller ikke
- Oppvekstadministrasjonen luker ut tullespørsmål før beslutningstakerne får spørsmålene

Velger om de vil ha tilbakemelding

- De kan velge om de vil ha tilbakemelding på hvordan rådene eller ideene blir tatt med videre av de som bestemmer
- De kan velge om de vil ha tilbakemelding på sms, epost eller på en annen plattform